

Środa, 15 lutego 2023 r.

P9_TA(2023)0047

Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej: przystąpienie UE**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 15 lutego 2023 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (COM(2016)0109 – 2016/0062R(NLE))**

(2023/C 283/29)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (COM(2016)0109),
- uwzględniając decyzję Rady (UE) 2017/865 z dnia 11 maja 2017 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej w odniesieniu do spraw związanych ze współpracą wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych ⁽¹⁾,
- uwzględniając decyzję Rady (UE) 2017/866 z dnia 11 maja 2017 r. w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej w odniesieniu do azylu i zasady non-refoulement ⁽²⁾,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy w sprawie zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (zwaną dalej „konwencją stambulską”), która weszła w życie 1 sierpnia 2014 r. ⁽³⁾ i została podpisana przez Unie Europejską 12 czerwca 2017 r.
- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 2 i 3, oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 8, 10, 19, 83, 153 i 157,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej (zwaną dalej „Kartą”), która weszła w życie wraz z przyjęciem traktatu lizbońskiego w grudniu 2009 r., a w szczególności jej art. 1, 2, 3, 4, 6, 21, 23 i 31,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzającą w życie zasadę równych szans i równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług ⁽⁴⁾, która definiuje i potępia molestowanie i molestowanie seksualne,
- uwzględniając dyrektywę 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy ⁽⁵⁾, która zawiera definicję dyskryminacji bezpośredniej i pośredniej, molestowania i molestowania seksualnego,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającą normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującą decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW ⁽⁶⁾ („dyrektywa w sprawie praw ofiar”),
- uwzględniając sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) z 2014 r. w sprawie przemocy wobec kobiet ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 131 z 20.5.2017, s. 11.⁽²⁾ Dz.U. L 131 z 20.5.2017, s. 13.⁽³⁾ <https://rm.coe.int/168008482e>.⁽⁴⁾ Dz.U. L 373 z 21.12.2004, s. 37.⁽⁵⁾ Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 23.⁽⁶⁾ Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57.⁽⁷⁾ FRA, „Przemoc wobec kobiet: Badanie na poziomie Unii Europejskiej. Główne wyniki”, 3 marca 2014 r.

Środa, 15 lutego 2023 r.

- uwzględniając orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC), a w szczególności wyroki dotyczące przemocy domowej i przemocy wobec kobiet, w szczególności Opuz przeciwko Turcji⁽⁸⁾, Y i inni przeciwko Bułgarii⁽⁹⁾, Landi przeciwko Włochom⁽¹⁰⁾, M.C. przeciwko Bułgarii⁽¹¹⁾, Yazgu-l Yilmaz przeciwko Turcji⁽¹²⁾, V. C. przeciwko Słowacji⁽¹³⁾, P. i S. przeciwko Polsce⁽¹⁴⁾ oraz J.L. przeciwko Włochom⁽¹⁵⁾,
- uwzględniając Konwencję Rady Europy o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisaną w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r., w szczególności jej art. 2, 3, 8, 14 oraz protokół nr 12 do tej konwencji,
- uwzględniając podstawowe sprawozdania Grupy Ekspertów Rady Europy ds. Przeciwdziałania Przemocy wobec Kobiet i Przemocy Domowej (GREVIO), w szczególności sprawozdania dotyczące Austrii, Belgii, Danii, Finlandii, Francji, Włoch, Malty, Niderlandów, Polski, Portugalii, Rumunii, Słowenii, Hiszpanii i Szwecji, w tym wykazy propozycji i sugestii GREVIO oraz zalecenia Komitetu Stron,
- uwzględniając zalecenie ogólne GREVIO nr 1 w sprawie cyfrowego wymiaru przemocy wobec kobiet, przyjęte 20 października 2021 r.,
- uwzględniając horyzontalny śródkresowy przegląd GREVIO dotyczący podstawowych sprawozdań z oceny GREVIO⁽¹⁶⁾ z lutego 2022 r.,
- uwzględniając sprawozdanie wyjaśniające do Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej z 11 maja 2011 r.
- uwzględniając sprawozdanie Rady Europy zatytułowane „Overview of studies on the costs of violence against women and domestic violence” [Przegląd badań nad kosztami przemocy wobec kobiet i przemocy domowej],
- uwzględniając dokument tematyczny Komisarza Praw Człowieka Rady Europy z 4 grudnia 2017 r. zatytułowany „Prawa i zdrowie reprodukcyjne i seksualne kobiet w Europie”,
- uwzględniając deklarację wiedeńską i program działania, przyjęte przez Światową Konferencję Praw Człowieka w 1993 r.,
- uwzględniając deklarację pekińską i pekińską platformę działania, przyjęte podczas czwartej Światowej Konferencji w sprawie Kobiet w dniu 15 września 1995 r., oraz późniejsze dokumenty końcowe przyjęte na posiedzeniach specjalnych Organizacji Narodów Zjednoczonych Pekin + 5 (2000 r.), Pekin + 10 (2005 r.), Pekin + 15 (2010 r.) oraz Pekin + 20 (2015 r.), a także deklarację polityczną Pekin + 25 (2020 r.) Komisji ONZ ds. Statusu Kobiet,
- uwzględniając postanowienia instrumentów prawnych ONZ dotyczących praw człowieka, a w szczególności praw kobiet, takich jak Karta Narodów Zjednoczonych, Powszechna deklaracja praw człowieka, Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych oraz Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet oraz fakultatywny protokół do niej, jak również Konwencja w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karanía, Konwencja dotycząca statusu uchodźców z 1951 r. i zasada non-refoulement, a także Konwencja ONZ o prawach dziecka,
- mając na uwadze ogólne zalecenia Komitetu ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (CEDAW) nr 12, 19, 33 i 35 w sprawie przemocy wobec kobiet,

⁽⁸⁾ <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-92945>.

⁽⁹⁾ <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-216360>.

⁽¹⁰⁾ <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-216854>.

⁽¹¹⁾ <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-61521>.

⁽¹²⁾ <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-103214>.

⁽¹³⁾ <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-93532>.

⁽¹⁴⁾ <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=002-7226>.

⁽¹⁵⁾ <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=002-13282>.

⁽¹⁶⁾ Rada Europy *Śródkresowy przegląd horyzontalny ogólnych sprawozdań oceniających GREVIO*, luty 2022 r.,

Środa, 15 lutego 2023 r.

- uwzględniając sprawozdanie specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. przemocy wobec kobiet, jej przyczyn i skutków w sprawie cyberprzemocy wobec kobiet i dziewcząt z perspektywy człowieka z 2018 r.,
- uwzględniając Konwencję Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) dotyczącą przemocy i molestowania (nr 190) z 2019 r., która weszła w życie 25 czerwca 2021 r., oraz jej zalecenie w sprawie przemocy i molestowania (nr 206),
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych, której UE jest stroną, w tym wnioski końcowe Komitetu ONZ do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych przekazane UE w 2015 r. wzywające UE do przyjęcia konwencji stambulskiej jako sposobu ochrony kobiet i dziewcząt z niepełnosprawnością przed przemocą,
- uwzględniając cel zrównoważonego rozwoju nr 5 zakładający osiągnięcie równości płci oraz wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt,
- uwzględniając deklarację Narodów Zjednoczonych o eliminacji przemocy wobec kobiet z 1993 r.,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych z 2020 r. zatytułowaną „Zintensyfikowanie wysiłków na rzecz zapobiegania wszelkim formom przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz ich wyeliminowania”,
- uwzględniając komunikat Komisji pt. „Unia równości: strategia na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025” (COM(2020)0152),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 24 czerwca 2020 r. pt. „Strategia UE w zakresie praw ofiar (2020–2025)” (COM(2020)0258),
- uwzględniając komunikat Komisji z 12 listopada 2020 r. pt. „Unia równości: strategia na rzecz równości osób LGBTIQ na lata 2020–2025” (COM(2020)0698),
- uwzględniając wniosek Komisji z 8 marca 2022 r. dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej (COM(2022)0105),
- uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) z 2021 r. pt. „The costs of gender-based violence in the European Union” [Koszty przemocy ze względu na płeć w Unii Europejskiej], a także sprawozdania EIGE dotyczące wskaźnika równouprawnienia płci opublikowane od 2013 r.,
- uwzględniając zobowiązania podjęte na Forum Pokolenia Równości w lipcu 2021 r.,
- uwzględniając swoją rezolucję z 26 listopada 2009 r. w sprawie eliminacji przemocy wobec kobiet ⁽¹⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 5 kwietnia 2011 r. w sprawie priorytetów oraz zarysu ram nowej polityki UE w dziedzinie walki z przemocą wobec kobiet ⁽¹⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 25 lutego 2014 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet ⁽¹⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 26 października 2017 r. w sprawie przeciwdziałania molestowaniu i wykorzystywaniu seksualnemu w UE ⁽²⁰⁾,

⁽¹⁷⁾ Dz.U. C 285 E z 21.10.2010, s. 53.

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 296 E z 2.10.2012, s. 26.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 285 z 29.8.2017, s. 2.

⁽²⁰⁾ Dz.U. C 346 z 27.9.2018, s. 19.

Środa, 15 lutego 2023 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z 12 września 2017 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej ⁽²¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 13 lutego 2019 r. w sprawie pogorszenia sytuacji w zakresie praw kobiet i równouprawnienia w UE ⁽²²⁾,
- uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z 4 kwietnia 2019 r. w sprawie zasięgnięcia opinii Trybunału Sprawiedliwości w kwestii zgodności z traktatami wniosków o przystąpienie Unii Europejskiej do Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej oraz procedury tego przystąpienia ⁽²³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 28 listopada 2019 r. w sprawie przystąpienia UE do konwencji stambulskiej i innych środków przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć ⁽²⁴⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 21 stycznia 2021 r. w sprawie europejskiej strategii na rzecz równouprawnienia płci ⁽²⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 11 lutego 2021 r. w sprawie przyszłych wyzwań w dziedzinie praw kobiet w Europie: ponad 25 lat po deklaracji pekińskiej i pekińskiej platformie działania ⁽²⁶⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 16 września 2021 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie uznania przemocy ze względu na płeć za nową dziedzinę przestępczości wśród wymienionych w art. 83 ust. 1 TFUE ⁽²⁷⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 6 października 2021 r. w sprawie wpływu, jaki na kobiety i dzieci wywierają przemoc ze strony partnera oraz prawo pieczy nad dzieckiem ⁽²⁸⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 14 grudnia 2021 r. zawierającą zalecenia dla Komisji w sprawie zwalczania przemocy ze względu na płeć: cyberprzemoc ⁽²⁹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 15 grudnia 2021 r. w sprawie równości kobiet i mężczyzn w Unii Europejskiej w latach 2018–2020 ⁽³⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z 24 listopada 2016 r. w sprawie przystąpienia UE do Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej ⁽³¹⁾,
- uwzględniając opinię 1/19 Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (wielka izba) z 6 października 2021 r. w sprawie konwencji stambulskiej ⁽³²⁾,
- uwzględniając art. 105 ust. 5 Regulaminu,
- uwzględniając wspólne posiedzenia Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia zgodnie z art. 58 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie okresowe Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych oraz Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia (A9-0021/2023),

⁽²¹⁾ Dz.U. C 337 z 20.9.2018, s. 16.

⁽²²⁾ Dz.U. C 449 z 23.12.2020, s. 102

⁽²³⁾ Dz.U. C 116 z 31.3.2021, s. 7.

⁽²⁴⁾ Dz.U. C 232 z 16.6.2021, s. 48.

⁽²⁵⁾ Dz.U. C 456 z 10.11.2021, s. 208.

⁽²⁶⁾ Dz.U. C 465 z 17.11.2021, s. 160.

⁽²⁷⁾ Dz.U. C 117 z 11.3.2022, s. 8.

⁽²⁸⁾ Dz.U. C 132 z 24.3.2022, s. 27.

⁽²⁹⁾ Dz.U. C 251 z 30.6.2022, s. 2.

⁽³⁰⁾ Dz.U. C 251 z 30.6.2022, s. 23.

⁽³¹⁾ Dz.U. C 224 z 27.6.2018, s. 96.

⁽³²⁾ ECLI: EU: C:2021:198;

Środa, 15 lutego 2023 r.

- A. mając na uwadze, że równouprawnienie płci jest jedną z podstawowych wartości UE, zapisaną w art. 2 TUE i podkreśloną w art. 23 Karty, i należy ją uwzględnić we wszystkich strategiach politycznych, działaniach i programach UE; mając na uwadze, że Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) zauważył, że przy obecnym tempie osiągnięciu przez Unię Europejską równości płci zajmie około 60 lat; mając na uwadze, że wyeliminowanie przemocy ze względu na płeć, a zwłaszcza przemocy wobec kobiet i dziewcząt jest warunkiem wstępnym osiągnięcia rzeczywistej równości płci;
- B. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć jest przemocą skierowaną przeciwko danej osobie z powodu jej płci lub przemocą, która w sposób nieproporcjonalny dotyka osoby określonej płci; mając na uwadze, że „przemoc wobec kobiet” jest rozumiana jako naruszenie praw człowieka i forma dyskryminacji kobiet i oznacza wszelkie akty przemocy ze względu na płeć, które powodują lub mogą powodować fizyczne, seksualne i psychologiczne obrażenia, szkody strukturalne lub ekonomiczne lub cierpienie kobiet, w tym również groźby takich aktów, przymus lub arbitralne pozbawianie wolności, zarówno w życiu publicznym, jak i prywatnym, zgodnie z definicją w konwencji stambulskiej; mając na uwadze, że wolność i równość umożliwiają kobietom wykorzystanie ich prawdziwego potencjału;
- C. mając na uwadze, że art. 3 konwencji stambulskiej definiuje „przemoc ze względu na płeć” jako „przemoc skierowaną przeciwko kobiecie, ponieważ jest kobietą lub która dotyka kobiety w nieproporcjonalnie większym stopniu”, a „płeć” jako „społecznie skonstruowane role, zachowania, działania i atrybuty, które dane społeczeństwo uznaje za odpowiednie dla kobiet lub mężczyzn”;
- D. mając na uwadze, że co trzecia kobieta w UE, w sumie około 62 mln kobiet, doświadczyła przemocy fizycznej lub seksualnej, a ponad połowa kobiet (55 %) w UE doświadczyła molestowania seksualnego co najmniej raz od 15 roku życia ⁽³³⁾; mając na uwadze, że Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) przeprowadza nowe badanie w celu aktualizacji tych danych; mając na uwadze, że według najnowszych szacunków koszt przemocy ze względu na płeć i przemocy ze strony partnera w Unii Europejskiej wzrósł o około jedną trzecią, a szacowane koszty przemocy ze względu na płeć wynoszą 366 mld EUR rocznie ⁽³⁴⁾; mając na uwadze, że nadal istnieje wiele rodzajów i aspektów przemocy ze względu na płeć, w przypadku których dane są nadal niewystarczające; mając na uwadze, że w swoim wskaźniku równouprawnienia płci za 2022 r. ⁽³⁵⁾ EIGE stwierdził, że dane te nadal nie odzwierciedlają skali przemocy ze względu na płeć w UE;
- E. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć, w szczególności przemoc wobec kobiet i dziewcząt, jest zarówno przyczyną, jak i konsekwencją nierówności strukturalnych zakorzenionych w stereotypach dotyczących płci i asymetrii władzy, w tym w sferze prywatnej, społecznej, publicznej i gospodarczej; mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć, zarówno w internecie, jak i poza nim, jest najpoważniejszym przejawem nierówności płci i dyskryminacji oraz ma poważny bezpośredni i pośredni wpływ na ofiary i ich dzieci, co może mieć długoterminowe konsekwencje fizyczne, seksualne, emocjonalne i psychologiczne, które jako takie stanowią problem zdrowia publicznego i powodują szkody gospodarcze i finansowe; mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć stanowi naruszenie praw człowieka przysługujących kobietom i poważną przeszkodę w uczestnictwie kobiet w życiu społecznym, publicznym i politycznym i w rynku pracy i nie pozwala im w pełni korzystać z ich praw i podstawowych wolności;
- F. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć może mieć wpływ na wiele praw podstawowych zapisanych w międzynarodowych i europejskich instrumentach dotyczących praw człowieka, w tym w Karcie, takich jak prawo do godności ludzkiej (art. 1), prawo do życia (art. 2), prawo do integralności osoby (art. 3), zakaz tortur i niehumanitarnego lub poniżającego traktowania (art. 4), prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego (art. 6), prawo do wolności od dyskryminacji, w tym ze względu na płeć (art. 21), oraz prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu;
- G. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć, zwłaszcza przemoc wobec kobiet i dziewcząt, jest problemem strukturalnym i powszechnym w całej Europie i na świecie, który dotyczy ofiar i sprawców niezależnie od ich wieku, wykształcenia, dochodów, statusu społecznego, pochodzenia kulturowego, a także mając na uwadze, że chociaż każdy może być pośrednio ofiarą przemocy ze względu na płeć, to kobiety i dziewczęta są w nieproporcjonalnie większym stopniu dotknięte wszystkimi formami takiej przemocy;

⁽³³⁾ Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej, 2014

⁽³⁴⁾ Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn, „The costs of gender-based violence in the European Union” [Koszty przemocy ze względu na płeć w Unii Europejskiej], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, Luksemburg, 2021.

⁽³⁵⁾ EIGE, Wskaźnik równouprawnienia płci 2022.

Środa, 15 lutego 2023 r.

- H. mając na uwadze, że w szczególności kobiety i dziewczęta, w całej ich różnorodności, są celem przemocy ze względu na płeć i doświadczają różnych i krzyżujących się form dyskryminacji, które mają coraz większe negatywne skutki; mając na uwadze, że niektóre grupy kobiet i dziewcząt, takie jak migrantki, uchodźczynie i kobiety ubiegające się o azyl, kobiety i dziewczęta z niepełnosprawnościami oraz kobiety romskie, są narażone na dyskryminację z wielu przyczyn jednocześnie, a przez to w jeszcze większym stopniu narażone są na przemoc; mając na uwadze, że należy wziąć pod uwagę różnorodność kobiet i ryzyko krzyżowania się form dyskryminacji; mając na uwadze, że osoby LGBTIQ+ mogą być ofiarami przemocy ze względu na płeć z powodu swojej orientacji seksualnej, płci, tożsamości płciowej, ekspresji płciowej lub cech płciowych oraz mając na uwadze, że konwencja stambulska stanowi, iż wszystkie jej postanowienia, zwłaszcza środki ochrony praw ofiar, muszą być zagwarantowane bez dyskryminacji ze względu na płeć społeczno-kulturową, rasę, kolor skóry, język, religię, poglądy polityczne i inne, pochodzenie narodowe lub społeczne, przynależność do mniejszości narodowej, sytuację majątkową, urodzenie, orientację seksualną, tożsamość płciową, wiek, stan zdrowia, niepełnosprawność, stan cywilny, status uchodźcy, migranta lub jakikolwiek inny status”;
- I. mając na uwadze, że te krzyżujące się i wielorakie formy dyskryminacji powinny być brane pod uwagę przy zapewnianiu dostępu do wymiaru sprawiedliwości i powiązanych usług; mając na uwadze, że podczas wdrażania środków ochrony należy przyznać kobietom specjalistyczne usługi wsparcia;
- J. mając na uwadze, że „kultura gwałtu”, na którą składa się szereg przekonań zachęcających mężczyzn do agresji seksualnej i wspierających przemoc ze względu na płeć, nadal stanowi powszechny problem w całej Europie i na świecie, przejawiający się normalizacją lub trywializacją przemocy seksualnej, gwałtów i molestowania seksualnego oraz że „kultura” ta jest zakorzeniona w stereotypach płciowych, seksizmie, mizoginii i nierównym podziale władzy między płciami;
- K. mając na uwadze, że poziom równouprawnienia płci jest często wskaźnikiem i pierwszym ostrzeżeniem wskazującym na pogarszającą się sytuację w zakresie podstawowych praw i wartości, w tym demokracji i praworządności, w danym społeczeństwie; mając na uwadze, że w bieżącym dziesięcioleciu dochodzi do widocznych i coraz bardziej zorganizowanych ataków na równouprawnienie płci, prawa kobiet i dziewcząt oraz prawa osób LGBTIQ+ oraz do represji wobec nich, co przejawia się w szczególności w wielu państwach członkowskich i w innych częściach świata i co doprowadziło do widocznego wzrostu przemocy wobec kobiet i osób LGBTIQ+ w internecie i poza nim;
- L. mając na uwadze, że UE musi podjąć wszelkie niezbędne środki, by promować i chronić prawo wszystkich kobiet i dziewcząt do życia wolnego od przemocy; mając na uwadze, że pandemia COVID-19 doprowadziła do nasilenia przemocy domowej i przemocy wobec kobiet; mając na uwadze, że ponad 45 % kobiet na całym świecie zgłosiło, że one same lub znana im kobieta doświadczyły jakiejś formy przemocy, a 65 % kobiet poinformowało, że doświadczyło przemocy w swoim życiu; mając na uwadze, że liczba zgłaszanych przypadków kobietobójstwa w krajach europejskich gwałtownie lub stale rośnie; mając na uwadze, że dostęp do podstawowych usług, takich jak zakwaterowanie w nagłych wypadkach i pomoc telefoniczna, zmniejszył się, co potwierdza jeszcze pilniejszą potrzebę przyjęcia konkretnych środków w celu zwalczania takiej przemocy w następstwie wniosków wyciągniętych z pandemii;
- M. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć, zwłaszcza wobec kobiet i dziewcząt, może przybierać różne formy, takie jak napaść fizyczna, przemoc seksualna, w tym gwałt, okaleczanie żeńskich narządów płciowych, kobietobójstwo, handel kobietami i dziewczętami w celu wykorzystywania seksualnego, molestowanie seksualne, przestępstwa honorowe i przymusowe małżeństwa, niewola małżeńska, przymusowa sterylizacja, przymusowa aborcja, a także odmowa bezpiecznej i legalnej aborcji, przemoc położnicza i ginekologiczna, przemoc instytucjonalna, przemoc zastępcza, przemoc ekonomiczna w rodzinie lub gospodarstwie domowym, uporczywe nękanie, nękanie i molestowanie, nawoływanie do nienawiści, w internecie i poza nim oraz różne formy cyberprzemocy; mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć wobec kobiet LGBTIQ+ obejmuje dodatkowe formy przemocy seksualnej, takie jak gwałt „korekcyjny” i molestowanie seksualne, okaleczanie żeńskich i interseksualnych narządów płciowych, przymusowa sterylizacja osób transpłciowych i interseksualnych oraz terapia konwersyjna;
- N. mając na uwadze, że rozbieżności w ustawodawstwie i polityce państw członkowskich doprowadziły do różnic w poziomie ochrony kobiet przed przemocą ze względu na płeć, w związku z czym kobiety nie korzystają z takiej samej ochrony przed przemocą ze względu na płeć w całej UE; mając na uwadze, że odmowa bezpiecznego i legalnego dostępu do aborcji w niektórych państwach członkowskich doprowadziła w ostatnich latach do śmierci

Środa, 15 lutego 2023 r.

- wielu kobiet⁽³⁶⁾; mając na uwadze, że Europejski Trybunał Praw Człowieka wielokrotnie orzekł, że ograniczenie dostępu do aborcji w przypadkach przewidzianych w prawie krajowym oraz brak wdrożenia prawnie dozwolonego dostępu do aborcji naruszają prawa człowieka, a zatem stanowią formę przemocy ze względu na płeć w tym kontekście; mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich organizacje praw kobiet są nękanie i prześladowane za pomoc ofiarom nieludzkiego ustawodawstwa dotyczącego aborcji⁽³⁷⁾;
- O. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć jest nadal przestępstwem w Unii Europejskiej, które jest zdecydowanie zbyt mało zgłaszane; mając na uwadze, że 67 % kobiet, z którymi przeprowadzono rozmowy w ramach badania FRA w 2014 r., stwierdziło, że nie zgłosiło policji ani jakiegokolwiek innej organizacji poważnych przypadków przemocy ze strony partnera⁽³⁸⁾;
- P. mając na uwadze, że stereotypy i uprzedzenia dotyczące płci w systemie wymiaru sprawiedliwości, a także brak wrażliwych na problematykę płci, skutecznych i szybkich systemów ścigania, ram prawnych, systemów sądowych oraz środków ochrony, wsparcia i zadośćuczynienia utrudniają kobietom dostęp do wymiaru sprawiedliwości, zwiększają nieufność wobec organów ścigania, prowadzą do braku informacji na temat sposobu podejmowania działań i zgłaszania takich przypadków oraz braku odpowiednich usług socjalnych i zdrowotnych, co często jest powodem, dla którego kobiety nie zgłaszają przemocy ze względu na płeć;
- Q. mając na uwadze, że niektóre grupy doświadczające przemocy ze względu na płeć, takie jak kobiety dyskryminowane na tle rasowym, kobiety z niepełnosprawnościami, migrantki i osoby LGBTIQ+, napotykają dodatkowe przeszkody w dostępie do wymiaru sprawiedliwości;
- R. mając na uwadze, że w wielu przypadkach ofiara może być narażona na poniżające komentarze, wielokrotne konfrontacje ze sprawcą, obwinianie i powtarzające się przesłuchania przez funkcjonariuszy organów ścigania lub policję, co zwiększa jej obawy przed zgłoszeniem przemocy i zwiększa ryzyko ponownej wiktyimizacji lub wtórnych form wiktyimizacji;
- S. mając na uwadze, że w deklaracji ONZ o eliminacji przemocy wobec kobiet z 1993 r. i pekińskiej Platformie Działania ONZ przemoc wobec kobiet zdefiniowano jako każdy akt przemocy ze względu na płeć, który powoduje lub może powodować fizyczne, psychiczne lub seksualne obrażenia lub cierpienie kobiet, w tym groźby takich czynów, przymus lub arbitralne pozbawienie wolności, zarówno w życiu publicznym, jak i prywatnym; mając na uwadze, że Komitet ONZ ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (CEDAW) definiuje przemoc ze względu na płeć jako przemoc skierowaną przeciwko kobiecie, ponieważ jest kobietą, lub która dotyka kobiety w nieproporcjonalnie większym stopniu; mając na uwadze, że komitet CEDAW podkreśla, że przemoc ze względu na płeć jest formą dyskryminacji, która poważnie utrudnia kobietom korzystanie z przysługujących im praw i wolności na równi z mężczyznami, a zatem stanowi naruszenie ich praw człowieka;
- T. mając na uwadze, że Komisja uznała wyeliminowanie przemocy ze względu na płeć za kluczowy priorytet w strategii na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025 i przedstawiła konkretne propozycje mające na celu zapewnienie skutecznego zapobiegania przemocy ze względu na płeć i przemocy domowej, w tym ostateczne przystąpienie UE do konwencji stambulskiej oraz zapewnienie jej szybkiej ratyfikacji i wdrożenia przez państwa członkowskie UE;
- U. mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet i dziewcząt oraz inne formy przemocy, takie jak przemoc LGBTIQ+, i jej konsekwencje, można znacznie ograniczyć jedynie poprzez połączenie strategii politycznych obejmujących środki ustawodawcze i nieustawodawcze oraz środki ułatwiające ofiarom dostęp do mieszkań i zatrudnienia, w tym zapewniające ofiarom schronienie i autonomię finansową oraz równy udział kobiet we wszystkich dziedzinach życia społecznego;
- V. mając na uwadze, że społeczeństwo obywatelskie, w szczególności organizacje kobiece i organizacje działające na rzecz równości płci, wnoszą bardzo istotny wkład w zapobieganie wszelkim formom przemocy i ich zwalczanie, a także mając na uwadze, że ich praca powinna być uznawana, wspierana i odpowiednio finansowana, w tym poprzez umożliwienie im ubiegania się o fundusze państwowe i unijne oraz ich otrzymywania w celu jak najlepszego wykonywania pracy;

⁽³⁶⁾ <https://www.hrw.org/news/2022/10/22/two-years-polands-abortion-crackdowns-and-rule-law>.

⁽³⁷⁾ <https://www.hrw.org/news/2019/02/06/poland-womens-rights-activists-targeted>.

⁽³⁸⁾ FRA, „Przemoc wobec kobiet:codziennie i wszędzie”, 5 marca 2014 r.

Środa, 15 lutego 2023 r.

- W. mając na uwadze, że konwencja stambulska jest jak dotąd najskuteczniejszym, najpotężniejszym i najbardziej kompleksowym narzędziem zapobiegania różnorodnym formom przemocy wobec kobiet i przemocy domowej i zwalczania takich form przemocy na szczeblu europejskim i poza nim; mając na uwadze, że konwencja zapewnia wytyczne dla państw-stron i ich odpowiednich organów krajowych, aby zapewnić odpowiednią multidyscyplinarną reakcję na przemoc wobec kobiet i przemoc domową za pośrednictwem czterech filarów: zapobiegania, ochrony ofiar i zadośćuczynienia, ścigania sprawców i zintegrowanej polityki; mając na uwadze, że państwa, które ratyfikowały konwencję, zintensyfikowały działania zapobiegawcze oraz usprawniły dochodzenia i ściganie, a także usługi w zakresie ochrony kobiet i dziewcząt będących ofiarami przemocy⁽³⁹⁾; mając na uwadze, że natychmiastowe przystąpienie wszystkich państw członkowskich do konwencji stambulskiej przyczyniłoby się do opracowania zintegrowanej polityki zapewniającej jednakową ochronę za pomocą wiążącego instrumentu służącego wyeliminowaniu różnic w polityce i ustawodawstwie państw członkowskich oraz do wspierania współpracy międzynarodowej w zwalczaniu wszelkich form przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, co jest szczególnie ważne w czasach wojny, kryzysu humanitarnego i przesiedleńczego, o czym świadczy sytuacja kobiet i dziewcząt uciekających z Ukrainy;
- X. mając na uwadze, że konwencja stambulska stanowi porozumienie mieszane umożliwiające przystąpienie UE równoległe do przystąpienia jej państw członkowskich; mając na uwadze, że zostało to potwierdzone w opinii Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej⁽⁴⁰⁾ (TSUE);
- Y. mając na uwadze, że przystąpienie wszystkich państw członkowskich do konwencji stambulskiej sprzyjałoby skoordynowanemu podejściu do zwalczania przemocy wobec kobiet, wraz z istniejącymi lub przyszłymi powiązanymi środkami na szczeblu UE, takimi jak wniosek dotyczący dyrektywy UE w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej oraz dyrektywa w sprawie praw ofiar;
- Z. mając na uwadze, że przemoc wobec kobiet, w tym przemoc domowa, jest często uznawana za sprawę prywatną i w związku z tym jest zbyt łatwo tolerowana; mając na uwadze, że w rzeczywistości stanowi ona transgraniczne i systemowe pogwałcenie praw podstawowych i poważne przestępstwo, któremu należy zapobiegać i które należy ścigać, w związku z czym państwa członkowskie powinny ściśle ze sobą współpracować w celu zwalczania takiej przemocy; mając na uwadze, że wszystkie kobiety i dziewczęta w Unii Europejskiej powinny korzystać z równego poziomu ochrony przed przemocą ze względu na płeć, niezależnie od państwa członkowskiego, w którym przebywają; mając na uwadze, że wszystkie państwa członkowskie podpisały konwencję stambulską, ale tylko 21 ją ratyfikowało; mając na uwadze, że sześć państw członkowskich – Bułgaria, Republika Czeska, Węgry, Łotwa, Litwa i Słowacja – nadal nie ratyfikowało konwencji; mając na uwadze, że przystąpienie UE do konwencji nie zwalnia państw członkowskich z jej ratyfikacji na szczeblu krajowym; mając na uwadze, że UE, we współpracy z państwami członkowskimi, powinna podjąć wszelkie niezbędne działania w celu ochrony i promowania praw wszystkich kobiet i dziewcząt do życia wolnego od przemocy ze względu na płeć; mając na uwadze, że w 2020 r. polski rząd ogłosił zamiar wycofania się z konwencji, a sprawa nadal toczy się przed polskim Trybunałem Konstytucyjnym;
- AA. mając na uwadze, że sprawcy przestępstw przeciwko kobietom nadal pozostają bezkarni i należy temu przeciwdziałać poprzez zapewnienie ścigania sprawców i wydawania odpowiednich wyroków skazujących, gdyż jest to niezbędne, aby przerwać błędne koło milczenia otaczające ofiary przemocy, oraz aby kobiety i dziewczęta, które doświadczyły przemocy, otrzymywały potrzebne im wsparcie, możliwość dochodzenia roszczeń i uznanie statusu ofiary ze strony organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, zwłaszcza w przypadku osób mieszkających na obszarach wiejskich, gdzie usługi ochrony ofiar nie istnieją lub są bardzo ograniczone; mając na uwadze, że ważne jest zagwarantowanie odpowiedniego dostępu do usług specjalistycznych, w tym opieki zdrowotnej lub bezpiecznego zakwaterowania, niezależnie od etapu postępowania; mając na uwadze, że zasadnicze znaczenie ma zapewnienie odpowiednich szkoleń, procedur i wytycznych uwrażliwiających na prawa i kwestie płci, adresowanych do wszystkich praktyków i funkcjonariuszy organów ścigania, w tym sędziów, prokuratorów, pracowników wymiaru sprawiedliwości, ekspertów kryminalistycznych, usługodawców, menedżerów w miejscach pracy i innych specjalistów zajmujących się ofiarami wszelkich aktów przemocy ze względu na płeć, tak aby zapobiec dyskryminacji i ponownej wiktymizacji;

⁽³⁹⁾ „Towards a Europe Free from Male Violence Against Women and Girls”, European Women’s Lobby (odniesienie: <https://womenlobby.org/IMG/pdf/ic-2.pdf>)

⁽⁴⁰⁾ ECLI:EU:C:2021:832.

Środa, 15 lutego 2023 r.

- AB. mając na uwadze, że przemoc ze względu na płeć, w szczególności popełniana wobec kobiet i dziewcząt, została uznana przez społeczność międzynarodową i należy wobec niej przyjąć podejście kompleksowe, oraz że pomimo wszystkich wysiłków podejmowanych przez organizacje międzynarodowe, społeczeństwo obywatelskie i władze państwowe w celu wyeliminowania przemocy ze względu na płeć, pozostaje wszechobecna i przejawia się w nowych formach, takich jak cyberprzemoc, cybernękanie, cyberstalking i udostępnianie bez zgody materiałów intymnych za pośrednictwem mediów społecznościowych; mając na uwadze, że cyberprzemoc wobec kobiet i cyberprzemoc ze strony partnera stają się coraz powszechniejsze w ostatnich latach, zwłaszcza po pandemii COVID-19; mając na uwadze, że od 4 do 7 % kobiet w Unii doświadczyło cybernękania, a od 1 do 3 % doświadczyło cyberstalkingu⁽⁴¹⁾; mając na uwadze, że w perspektywie ogólnosiwiatowej, jak wykazało badanie World Wide Web Foundation⁽⁴²⁾ przeprowadzone w 2020 r. wśród respondentów ze 180 krajów, 52 % młodych kobiet i dziewcząt doświadczyło niegodziwego traktowania w internecie, takiego jak udostępnianie intymnych zdjęć, filmów lub wiadomości bez ich zgody, podłe i poniżające wiadomości, obraźliwy i zastraszający język, molestowanie seksualne i fałszywe treści, a 64 % respondentów stwierdziło, że zna osobę, która doświadczyła molestowania, złego traktowania lub przemocy;
- AC. mając na uwadze, że wysiłki na rzecz wyeliminowania przemocy ze względu na płeć, zwłaszcza przemocy wobec kobiet i dziewcząt, są często kwestionowane lub osłabiane w imię tradycji, kultury, religii lub fundamentalistycznych, populistycznych ideologii czy ruchów skrajnie prawicowych, a fałszywe narracje i dezinformacja są rozpowszechniane na przykład poprzez przedstawianie takich twierdzeń dotyczących konwencji stambulskiej, jak np. że jej celem jest „usunięcie tradycyjnej rodziny” oraz „promowanie ideologii gender i homoseksualizmu”; mając na uwadze, że grupy te wykorzystują dezinformację i populistyczną retorykę do wywierania presji na polityków i szerzenia obaw wśród obywateli;
- AD. mając na uwadze, że narażenie na przemoc i wykorzystywanie fizyczne, seksualne, psychologiczne lub społeczno-ekonomiczne ma poważny wpływ na ofiary, ich rodziny, krewnych i całe społeczeństwo; mając na uwadze, że krajowe przepisy dotyczące pieczy nad dzieckiem powinny uwzględniać dobro dziecka przy ustalaniu, czy sprawcom należy przyznać prawo do pieczy lub do odwiedzin⁽⁴³⁾;
- AE. mając na uwadze, że Turcja – pierwszy kraj, który podpisał i ratyfikował konwencję – postanowiła wycofać się z niej sześć lat później i od 1 lipca 2021 r. nie jest już stroną konwencji; mając na uwadze, że instytucje europejskie potępiły ten krok wstecz stanowiący niebezpieczny precedens dla innych państw będących stronami konwencji; mając na uwadze, że w czerwcu 2022 r. Ukraina stała się 36 państwem, które ratyfikowało konwencję, a w tym samym czasie broniła swojego terytorium przed nieuzasadnioną, niczym niesprowokowaną i nielegalną wojną napastniczą Rosji; mając na uwadze, że gwałty i przemoc seksualna wobec kobiet i dziewcząt są wykorzystywane jako broń wojenna w tym konflikcie; mając na uwadze, że konwencja weszła w życie 1 listopada 2022 r. i jej szybkie wdrożenie powinno wesprzeć władze ukraińskie w reagowaniu na okrucieństwa popełniane przez żołnierzy rosyjskich wobec kobiet i dzieci oraz w przeciwdziałaniu przemocy ze względu na płeć; mając na uwadze, że ratyfikacja konwencji przez Ukrainę w czasie wojny powinna być przykładem dla wszystkich państw członkowskich, które odmawiają jej przyjęcia lub nie uznają go za priorytet;
1. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że 4 marca 2016 r. Komisja zaproponowała przystąpienie UE do konwencji stambulskiej, która jest najbardziej kompleksowym prawnie wiążącym instrumentem międzynarodowym dotyczącym zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy domowej;
 2. z zadowoleniem przyjmuje podpisanie przez UE konwencji stambulskiej dnia 13 czerwca 2017 r.; ubolewa, że sześć lat później UE nadal nie ratyfikowała konwencji z powodu odmowy ze strony kilku państw członkowskich w Radzie UE; zauważa jednak, że niepewność prawa spowodowana ograniczeniem zakresu przyszłego przystąpienia UE do niektórych postanowień konwencji, a mianowicie postanowień związanych ze współpracą wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, azyłem i zasadą non-refoulement, a także obawy dotyczące wewnętrznej procedury ratyfikacji konwencji, zostały omówione w opinii TSUE z 6 października 2021 r.; wzywa Radę, aby postępowwała zgodnie z podjętą decyzją i przestała opóźniać przystąpienie UE do konwencji stambulskiej; przypomina, że konwencję stambulską należy rozumieć jako minimalną normę niezbędną do wyeliminowania przemocy ze względu na płeć oraz że Unia powinna dążyć także do dodatkowych środków ustawodawczych i nieustawodawczych w tej kwestii;

(41) Biuro Analiz Parlamentu Europejskiego (EPRS), badanie pt. „Combating gender-based violence: Cyber violence – European added value assessment” [Zwalczanie przemocy ze względu na płeć: cyberprzemoc – ocena europejskiej wartości dodanej].

(42) World Wide Web Foundation, „Survey – Young people’s experience of online harassment” [Badanie – doświadczenia młodych ludzi związane z nękaniami w internecie], 2020.

(43) GREVIO, „3. sprawozdanie ogólne z działalności GREVIO”, czerwiec 2022 r.

Środa, 15 lutego 2023 r.

3. potwierdza swoje zobowiązanie do stosowania kompleksowego podejścia, aby wezwać do wyeliminowania na szczeblu UE wszelkiej przemocy ze względu na płeć wobec kobiet i dziewcząt w całej ich różnorodności oraz wobec osób LGBTIQ+ ze względu na ich orientację seksualną, tożsamość płciową, ekspresję płciową i cechy płciowe, a także do zapewnienia działań następczych podjętych w związku z zaleceniami, które zaproponowano w szeregu rezolucji;
4. zdecydowanie potępia wszelkie formy przemocy ze względu na płeć wobec kobiet i dziewcząt, a także wobec osób LGBTIQ+; zdecydowanie stwierdza, że odmowa zapewnienia usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz związanych z nim praw, w tym prawa do bezpiecznej i legalnej aborcji, stanowi formę przemocy wobec kobiet i dziewcząt; przypomina, że kobiety i dziewczęta muszą mieć pełną kontrolę nad swoim ciałem i seksualnością; podkreśla, że Europejski Trybunał Praw Człowieka kilkakrotnie orzekł, że restrykcyjne przepisy dotyczące aborcji i niewdrożenie stosownych środków stanowią naruszenie przysługujących kobietom praw człowieka; z głębokim zaniepokojeniem zauważa i potępia fakt, że w niektórych państwach członkowskich, takich jak Słowacja, Polska i Węgry, prawa seksualne i reprodukcyjne kobiet, zwłaszcza prawo do bezpiecznej i legalnej aborcji, są stale zagrożone; zwraca uwagę, że dostęp do aborcji we Włoszech jest powoli ograniczany, że 22 października 2020 r. nielegalny polski Trybunał Konstytucyjny wprowadził de facto zakaz aborcji, że aborcja jest zakazana na Malcie, a aborcja farmakologiczna we wczesnym okresie ciąży jest nielegalna na Słowacji i niedostępna na Węgrzech; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy niektórych państw członkowskich, na przykład Francji, mające na celu zapisanie w ich konstytucjach prawa do aborcji w celu ochrony tego prawa podstawowego; ponownie apeluje o włączenie prawa do bezpiecznej i legalnej aborcji do Karty praw podstawowych UE; wzywa wszystkie państwa członkowskie do zagwarantowania powszechnego dostępu do pełnej gamy usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego, w tym do kompleksowej i dostosowanej do wieku edukacji seksualnej, planowania rodziny, nowoczesnych metod antykoncepcji oraz prawa do bezpiecznej i legalnej aborcji;
5. przypomina swoją rezolucję z 12 września 2017 r. w sprawie zawarcia przez Unię Europejską konwencji stambulskiej i ubolewa, że kobiety i dziewczęta są często narażone na przemoc domową, molestowanie seksualne, przemoc psychologiczną i fizyczną, stalking, przemoc seksualną, gwałt, przymusowe małżeństwa, okaleczanie żeńskich narządów płciowych, przymusową aborcję, przymusową sterylizację, handel ludźmi w celu wykorzystywania seksualnego i inne formy przemocy; podkreśla, że zgodnie z konwencją stambulską kultura, zwyczaje, religia, tradycja lub tzw. honor nie mogą być uzasadnieniem jakichkolwiek aktów przemocy wobec kobiet; wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby w swoich odpowiednich przepisach odnosiły się do definicji przemocy wobec kobiet zawartej w konwencji stambulskiej;
6. przypomina, że konwencja stambulska ma zastosowanie zarówno w czasach pokoju, jak i w sytuacjach konfliktu zbrojnego; przypomina, że Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego z dnia 17 lipca 1998 r. kryminalizuje szereg form przemocy seksualnej, utożsamiając je ze zbrodniami przeciwko ludzkości i zbrodniami wojennymi;
7. przypomina, że zgodnie z Konwencją wiedeńską o prawie traktatów zgoda państwa na związanie się traktatem może być wyrażona przez jego podpisanie oraz że strony umowy międzynarodowej nie mogą powoływać się na przepisy swojego prawa krajowego w celu uzasadnienia niewykonania traktatu;
8. zwraca uwagę, że również kobiety z niepełnosprawnościami i rodzice dzieci z niepełnosprawnościami napotykali na przeszkody w zgłaszaniu przemocy i uzyskiwaniu dostępu do wymiaru sprawiedliwości, w tym, a jak podała GREVIO, przeszkody te obejmowały m.in. niedostępność posterunków policji, brak szkoleń poświęconych stereotypom wśród funkcjonariuszy organów ścigania, a także brak informacji w dostępnej formie o pomocy dla ofiar przemocy i o dostępnych usługach;
9. wzywa Komisję do zadbania o pełne włączenie tej konwencji do ram prawnych i politycznych UE; wzywa wszystkie państwa członkowskie do zapewnienia pełnego wdrożenia wynikających z konwencji środków w swoim prawie krajowym i polityce krajowej; z całą mocą potępia podejmowane w niektórych państwach członkowskich próby wycofania już podjętych środków w zakresie wdrożenia konwencji stambulskiej oraz zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej; ponadto wzywa państwa członkowskie do zapewnienia właściwego wdrożenia i przeznaczenia odpowiednich środków finansowych i zasobów ludzkich na zapobieganie przemocy ze względu na płeć oraz jej zwalczanie, jak również na wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt, ochronę ofiar oraz umożliwienie im uzyskania odszkodowania, zwłaszcza w przypadku osób mieszkających na obszarach, na których usługi ochrony ofiar nie istnieją lub są bardzo ograniczone;

Środa, 15 lutego 2023 r.

10. wzywa Komisję i państwa członkowskie do odpowiedniego zajęcia się, między innymi za pomocą inicjatyw ustawodawczych i nieustawodawczych, prawem do pieczy nad dzieckiem i prawem do odwiedzin, cywilnymi konsekwencjami przymusowych małżeństw, stalkingu, odmawianiem praw reprodukcyjnych i dostępu do opieki zdrowotnej w zakresie zdrowia reprodukcyjnego, a także ochroną ofiar, które mogą doświadczać poważnej traumy, niekiedy prowadzącej nawet do samobójstwa;

11. wzywa państwa członkowskie do wdrożenia środków zapobiegawczych, w tym skuteczniejszej prewencji pierwotnej przemocy ze względu na płeć, która musi rozpoczynać się od programów edukacyjnych uwzględniających aspekt płci i skierowanych zarówno do dziewcząt, jak i chłopców już od najmłodszych lat i powinno być kontynuowane poprzez ukierunkowane kształcenie przez całe życie, a także skoncentrowane na ofiarach podejście do usług wsparcia i środków ochrony dla osób, które doświadczyły przemocy, takie jak pomoc finansowa, wsparcie psychologiczne, infolinie, schroniska i dostęp do mieszkań socjalnych oraz „bezpieczny urlop”, a także środki pomagające ofiarom dalej bezpiecznie żyć we własnym domu, takie jak zakazy zbliżania się dla sprawców i specjalistyczne wsparcie dla dzieci;

12. podkreśla znaczenie promowania współpracy dotyczącej problemu przemocy ze względu na płeć między państwami członkowskimi, która to współpraca może mieć formę wymiany najlepszych praktyk; wzywa Komisję i państwa członkowskie do organizowania i prowadzenia kampanii informacyjnych dotyczących konwencji stambulskiej i jej postanowień oraz do wspierania partnerstw między organami a organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i do prowadzenia wspólnych programów w celu ułatwienia wdrażania jej postanowień;

13. zwraca się do Komisji i państw członkowskich o zapewnienie odpowiednich szkoleń, procedur i wytycznych uwzględniających aspekt płci, a także specjalistycznych środków wsparcia i ochrony, przy zastosowaniu podejścia skoncentrowanego na ofiarach, środków adresowanych do wszystkich zaangażowanych specjalistów, w tym organów ścigania, sądownictwa i prokuratorów, aby zapewnić wczesne wykrywanie ofiar, unikać niedostatecznych ocen ryzyka, a także zapobiegać dyskryminacji, traumatyzacji lub ponownej wiktymizacji podczas postępowań sądowych, procedur medycznych i policyjnych; wzywa w szczególności do ustanowienia ogólnounijnych minimalnych standardów egzekwowania prawa w tej dziedzinie; zwraca uwagę na kluczową rolę konwencji stambulskiej w zwiększaniu zdolności państw członkowskich w tej dziedzinie; wzywa do wprowadzenia ulepszeń niezbędnych, by zachęcić do zgłaszania takich przestępstw;

14. przypomina, że konwencja stambulska pozostaje międzynarodowym standardem i kluczowym narzędziem służącym eliminowaniu przemocy wobec kobiet i innych form przemocy uwarunkowanej płcią, w tym przemocy domowej; zwraca uwagę, że wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych może być tylko jednym z elementów kompleksowej i zintegrowanej reakcji na przemoc wobec kobiet i inne formy przemocy ze względu na płeć, reakcji obejmującej zapobieganie, ochronę i ściganie; podkreśla korzyści płynące ze struktury konwencji stambulskiej, która opiera się na całościowej, kompleksowej i skoordynowanej metodologii rozwiązywania problemów związanych z przemocą wobec kobiet oraz przemocą ze względu na płeć, w tym przemocą domową, we wszystkich jej fizycznych, seksualnych, psychologicznych i ekonomicznych formach, z wykorzystaniem podejścia opartego na czterech filarach, obejmującego wszystkie aspekty od zapobiegania po ochronę, ściganie i skoordynowane strategie polityczne; zauważa, że państwa członkowskie są odpowiedzialne za zwalczanie bezkarności w przypadkach przemocy wobec kobiet i innych form przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy domowej, oraz za utrzymanie odstrasżającego charakteru kar i ścigania;

15. podkreśla, że w konwencji stambulskiej zastosowano skoncentrowane na ofiarach podejście, podjęto problem przemocy wobec kobiet i przemocy domowej z wielu różnych perspektyw, przewidziano środki, takie jak zapobieganie przemocy i programy leczenia, za pomocą których sprawcy przemocy uczą się pozbawionego przemocy zachowania w relacjach międzyludzkich, co ma na celu zapobieganie dalszym aktom przemocy, zwalczanie dyskryminacji, poprzez ochronę i wsparcie ofiar, ochronę dzieci, ochronę kobiet ubiegających się o azyl i uchodźczyń; do realizacji tych celów dąży się także za pomocą środków prawa karnego służących zwalczaniu bezkarności, poprzez wprowadzenie procedur oceny ryzyka i szacowania ryzyka oraz lepsze gromadzenie danych, a także poprzez kampanie i programy uświadamiające, w tym we współpracy z krajowymi organami ds. praw człowieka i równości, społeczeństwem obywatelskim i organizacjami pozarządowymi;

16. zauważa, że konwencja stambulska obowiązuje i jest wdrażana od 10 lat za pośrednictwem jedyne w swoim rodzaju systemu monitorowania i egzekwowania, za który odpowiada GREVIO; podkreśla znaczenie tego procesu interaktywnej wymiany pomiędzy GREVIO i uczestniczącymi członkami; uznaje ogromną ilość pracy, jaką wykonuje GREVIO w zakresie monitorowania wdrażania konwencji i wzywa wszystkie strony do stosowania zaleceń dla poszczególnych krajów; wzywa państwa członkowskie do uwzględnienia zaleceń GREVIO i do udoskonalenia ustawodawstwa poprzez dostosowanie go do postanowień konwencji stambulskiej;

Środa, 15 lutego 2023 r.

17. wzywa państwa członkowskie do uwzględnienia wniosków i dobrych praktyk zawartych w śródkresowym przeglądzie ogólnych sprawozdań oceniających GREVIO⁽⁴⁴⁾ oraz do wykorzystania ich do nadania nowego impulsu samemu wdrażaniu i egzekwowaniu konwencji w celu poprawy krajowych ram państw członkowskich w zakresie zapobiegania przemocy ze względu na płeć i jej zwalczania, w tym przepisów krajowych;

18. przypomina, że w celu zapewnienia skutecznego wdrożenia konwencji stambulskiej ustanowiono dwufilarowy mechanizm monitorowania, w którego skład wchodzi GREVIO, która sporządza sprawozdanie w podziale na kraje, oraz Komitet Stron;

19. uznaje ważną rolę, jaką konwencja stambulska odegrała podczas pandemii COVID-19, pomagając państwom członkowskim w stawieniu czoła alarmującemu wzrostowi przemocy ze względu na płeć, uznawaną za drugą pandemię; pochwała wysiłki niektórych państw członkowskich na rzecz ustanowienia dodatkowych środków zapobiegawczych, a także usług ochrony i wsparcia podczas pandemii; wzywa jednak w tym względzie do ustanowienia specjalnego protokołu UE w sprawie przemocy wobec kobiet w czasach kryzysu i sytuacji nadzwyczajnych, uzupełniającego środki zapisane w konwencji stambulskiej w celu zwiększenia gotowości Unii Europejskiej do stawienia czoła przemocy ze względu na płeć w tych szczególnych sytuacjach;

20. przyjmuje do wiadomości opinię TSUE z 6 października 2021 r. w odpowiedzi na wniosek Parlamentu, która pozwala Radzie zakończyć ratyfikację konwencji stambulskiej przez Unię Europejską bez uprzedniego wspólnego porozumienia; uważa, że Unia Europejska mogłaby i powinna ratyfikować konwencję;

21. podkreśla, że przystąpienie UE do konwencji zapewni spójne europejskie ramy prawne dla jej wewnętrznej i zewnętrznej polityki zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i dziewcząt, przemocy domowej i innych form przemocy ze względu na płeć, ochrony i wspierania ofiar oraz zapewnienia skutecznego zadośćuczynienia, przy jednoczesnym zapewnieniu lepszego monitorowania, interpretacji i wdrażania prawodawstwa, programów i funduszy UE w obszarach objętych konwencją, a także lepszego gromadzenia porównywalnych zdezagregowanych danych na szczeblu UE; uważa też, że przez przystąpienie do konwencji UE da przykład i stanie się bardziej skutecznym orędownikiem praw kobiet na świecie;

22. zwraca uwagę, że przystąpienie UE do konwencji pozwoli również na bardziej kompleksowe gromadzenie danych dotyczących przemocy ze względu na płeć na poziomie UE; zauważa, że GREVIO podkreśliła skalę przemocy ze względu na płeć, a w szczególności znaczenie kształtowania polityki opartej na dowodach, i podkreśla potrzebę ustanowienia systemu regularnego gromadzenia danych i przeprowadzania badań w odniesieniu do wszelkich form przemocy wobec kobiet i dziewcząt; z zadowoleniem przyjmuje obecne wysiłki Eurostatu w zakresie koordynacji badania dotyczącego przemocy uwarunkowanej płcią planowanego w UE na rok 2023 w celu zaktualizowania najnowszych danych Unii Europejskiej dotyczących przemocy motywowanej płcią z 2014 r. i w związku z tym zwraca się do wszystkich państw członkowskich będących stronami konwencji o współpracę i udział w tym badaniu;

23. wyraża ubolewanie z powodu politycznej instrumentalizacji konwencji przez niektóre państwa członkowskie oraz z zdecydowanie potępia tę instrumentalizację; wzywa do konstruktywnego dialogu i skutecznej współpracy w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej z różnymi instytucjami, organami i podmiotami społeczeństwa obywatelskiego, a także z Radą i państwami członkowskimi we współpracy z Radą Europy w celu ustosunkowania się do uwag, zastrzeżeń i wątpliwości wyrażonych przez państwa członkowskie oraz wyjaśnienia wprowadzających w błąd i fałszywych interpretacji konwencji stambulskiej w wielu państwach członkowskich, jak te dotyczące rzekomego promowania „destrukcyjnych ideologii gender”, tak aby można było poczynić postępy w tej dziedzinie i doprowadzić do tego, aby ratyfikacja konwencji stambulskiej przez wszystkie państwa członkowskie i przez UE stała się wkrótce rzeczywistością; wzywa państwa członkowskie do przyspieszenia negocjacji w sprawie ratyfikacji i wdrożenia konwencji stambulskiej oraz do zdecydowanego potępienia wszelkich prób cofnięcia środków już podjętych w celu wdrożenia konwencji stambulskiej i zwalczania przemocy wobec kobiet;

24. wzywa Komisję i Radę do zapewnienia pełnego zaangażowania Parlamentu w proces monitorowania konwencji po przystąpieniu UE do konwencji stambulskiej; odnotowuje znaczenie doprowadzenia do szybkiego porozumienia w sprawie kodeksu postępowania dotyczącego współpracy między UE i jej państwami członkowskimi w odniesieniu do wdrażania konwencji, także przy udziale organizacji społeczeństwa obywatelskiego, zwłaszcza organizacji na rzecz praw kobiet;

⁽⁴⁴⁾ GREVIO „Śródkresowy przegląd horyzontalny ogólnych sprawozdań oceniających GREVIO”, luty 2022 r.

Środa, 15 lutego 2023 r.

25. przypomina, że przystąpienie UE do konwencji stambulskiej nie zwalnia państw członkowskich z jej ratyfikacji na szczeblu krajowym; zwraca uwagę, że chociaż wszystkie państwa członkowskie podpisały już konwencję stambulską, to nie ratyfikowało jej jeszcze sześć państw, tj. Bułgaria, Czechy, Węgry, Łotwa, Litwa i Słowacja; potępia obecny regres w dziedzinie równości, praw kobiet i konwencji stambulskiej w niektórych państwach członkowskich, na przykład w Polsce, gdzie premier zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie konstytucyjności konwencji stambulskiej; zdecydowanie potępia próbę wypowiedzenia konwencji stambulskiej, jaką było złożenie w Polsce przez ministra sprawiedliwości formalnego wniosku o rozpoczęcie prac nad wycofaniem się z tej konwencji; zauważa, że na Słowacji Rada Narodowa odmówiła w 2020 r. ratyfikacji konwencji i zwróciła się do prezydent Słowacji o wycofanie podpisu tego kraju, ale zauważa, że prezydent postanowiła nie podejmować działań w celu wycofania podpisu; wzywa władze krajowe do walki z dezinformacją i do uruchomienia kampanii uświadamiających w celu rozwiania wszelkich wątpliwości dotyczących konwencji i jej korzyści dla całego społeczeństwa; podkreśla, że przystąpienie UE do konwencji stambulskiej nie zwalnia państw członkowskich z obowiązku ratyfikacji na szczeblu krajowym i w związku z tym nawołuje pozostałe sześć państw członkowskich, które jeszcze nie ratyfikowały konwencji, aby niezwłocznie to uczyniły; zdecydowanie potępia wszelkie podejmowane przez państwa członkowskie próby wycofania się z ratyfikacji;

26. zdecydowanie potępia wszelkie inicjatywy mające na celu zastąpienie konwencji stambulskiej wszelkimi alternatywami, takimi jak tzw. traktat o prawach rodziny w Polsce, które opierają się na wartościach zasadniczo odbiegających od praw człowieka i praw równości płci i nie będą służyć jako skuteczny instrument zwalczania przemocy domowej i przemocy ze strony partnera;

27. potępia rosnący sprzeciw wobec konwencji stambulskiej w niektórych państwach członkowskich oraz próby zdyskredytowania konwencji, jak również jej pozytywnego wpływu na eliminację przemocy ze względu na płeć; zdecydowanie potępia wszelkie kampanie dezinformacyjne dotyczące konwencji stambulskiej mające na celu wzbudzenie w społeczeństwie obaw co do jej rzekomo niszczyielskiego wpływu na rodzinę; podkreśla, że takie kampanie dezinformacyjne są często koordynowane, finansowane i organizowane między innymi przez grupy ultrakonserwatywne i ruchy skrajnie prawicowe, a także przez ruchy antygenderowe spoza UE; w związku z tym ponownie zdecydowanie potępia kampanie przeciwko konwencji, uznając je za równoznaczne z odrzuceniem uzgodnionej na szczeblu międzynarodowym normy zerowej tolerancji dla przemocy wobec kobiet i innych form przemocy ze względu na płeć; podkreśla, że państwa członkowskie powinny w dalszym ciągu zwiększać wysiłki na rzecz zwalczania fałszywych narracji dotyczących konwencji;

28. podkreśla, że nie ma przeszkód prawnych, aby Rada przystąpiła do ratyfikacji konwencji, ponieważ do jej przyjęcia wystarczy większość kwalifikowana; ponownie wzywa Radę do pilnego zakończenia procesu ratyfikacji konwencji stambulskiej przez UE na podstawie szerokiej akcesji bez jakichkolwiek ograniczeń oraz do poparcia ratyfikacji konwencji przez wszystkie państwa członkowskie; wzywa państwa członkowskie do potwierdzenia swojej politycznej woli walki z przemocą wobec kobiet i dziewcząt, a tym samym do podjęcia tej decyzji i niedopuszczenia do tego, by kilka państw członkowskich wpływało na program Rady dotyczący równości płci; przypomina ponadto o zobowiązaniu przewodniczącej Komisji do obrony ratyfikacji, o którym zapewniła w przemówieniu na posiedzeniu plenarnym Parlamentu Europejskiego w sprawie konkluzji z posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 25–26 marca 2021 r. oraz wyników posiedzenia UE–Turcja z 6 kwietnia 2021 r.;

29. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący dyrektywy w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej i podkreśla w tym kontekście, że należy zapewnić co najmniej normy przewidziane w konwencji stambulskiej; zaznacza, że będzie on pierwszym aktem prawnym UE mającym na celu konkretnie rozwiązanie problemu przemocy ze względu na płeć, co pomoże zharmonizować różne podejścia państw członkowskich do przemocy wobec kobiet i przemocy domowej oraz ustanowić wspólne minimalne standardy prewencji, ochrony ofiar i osób, które doświadczyły przemocy ze względu na płeć, a także poprawić ich dostęp do wymiaru sprawiedliwości; podkreśla, że ten akt prawny nie zastępuje konwencji, a raczej ją uzupełnia, ponieważ obejmuje tylko jej część, a zatem konwencja pozostaje podstawowym narzędziem strategii UE przeciwko przemocy ze względu na płeć;

30. potępia fakt, że coraz więcej kobiet i dziewcząt pada ofiarami przemocy ze względu na płeć w internecie i sieciach społecznościowych; zauważa, że po wdrożeniu konwencji należy wprowadzić konkretne środki ustawodawcze dotyczące cyberprzemocy uwarunkowanej płcią, uznając tę szczególną formę przemocy ze względu na płeć i zapobiegając jej, a także kryminalizując akty przemocy ze względu na płeć popełniane w przestrzeni internetowej; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje fakt, że we wniosku Komisji dotyczącym dyrektywy w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej włączono niektóre formy cyberprzemocy uwarunkowanej płcią jako przestępstwa, a mianowicie udostępnianie bez zgody treści intymnych lub zmanipulowanych, cyberstalking, cybernękanie oraz nawoływania do przemocy lub nienawiści w internecie;

Środa, 15 lutego 2023 r.

31. wzywa Komisję do opracowania całościowej strategii UE dotyczącej zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy ze względu na płeć, która będzie obejmować kompleksowy plan w zakresie zapobiegania wszelkim formom nierówności płci i zwalczania ich oraz zapewni połączenie wszystkich wysiłków UE na rzecz wyeliminowania przemocy wobec kobiet;
 32. zauważa, że włączenie przemocy ze względu na płeć jako szczególnie poważnego przestępstwa o wymiarze transgranicznym („europrzestępstwa”) – będące jednym z priorytetów w wytycznych politycznych przewodniczącej Komisji – byłoby bardziej odpowiednią i skuteczną podstawą prawną proponowanej przez Komisję dyrektywy w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej; ponawia swój apel do Rady o uruchomienie klauzuli pomostowej przez przyjęcie jednomyślnej decyzji uznającej przemoc ze względu na płeć za jedną z dziedzin przestępczości wymienionych w art. 83 ust. 1 TFUE;
 33. biorąc pod uwagę zakres i wagę przemocy ze względu na płeć oraz molestowania seksualnego w miejscu pracy, wzywa państwa członkowskie do ratyfikacji i wdrożenia Konwencji MOP w sprawie eliminacji przemocy i molestowania w miejscu pracy (nr 190);
 34. uznaje kluczową rolę i olbrzymią pracę organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności organizacji praw kobiet i innych organizacji praw człowieka, w tym działających na rzecz ochrony praw kobiet należących do mniejszości i innych słabszych grup społecznych, w zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz innych form przemocy ze względu na płeć, a także ich wysiłki na rzecz udzielania pomocy ofiarom przemocy ze względu na płeć; wzywa państwa członkowskie i Komisję do wspierania tych działań poprzez zapewnienie wystarczających wiarygodnych i trwałych zasobów ludzkich i długoterminowych środków finansowych, w tym za pośrednictwem programu „Obywatele, Równość, Prawa i Wartości” (CERV), aby wspierać podmioty społeczeństwa obywatelskiego udzielające wsparcia ofiarom przemocy ze względu na płeć, działające na rzecz wyeliminowania przemocy ze względu na płeć oraz zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, a także specjalne usługi pomocy ofiarom, w szczególności w odniesieniu do dostępu do wymiaru sprawiedliwości i specjalistycznych schronisk, o których mowa w sprawozdaniu objaśniającym dotyczącym konwencji stambulskiej i w śródkresowym przeglądzie horyzontalnym GREVIO;
 35. wzywa państwa członkowskie do kontynuowania i wzmacniania ochrony dzieci będących ofiarami lub świadkami przemocy domowej i przemocy ze strony partnera; w szczególności potępia stosowanie, potwierdzanie i akceptację nienaukowych teorii i koncepcji w sprawach dotyczących pieczy nad dzieckiem, które skutkują minimalizowaniem przemocy domowej w postępowaniach cywilnych oraz odmawianiem matce opieki nad dzieckiem i przyznawaniem jej ojcu oskarżonemu o przemoc ze względu na płeć;
 36. wzywa Radę do przyspieszenia procedur w celu zapewnienia szybkiej ratyfikacji konwencji stambulskiej przez UE bez dalszej zwłoki; ponadto wzywa Radę do zapewnienia również szerokiego przystąpienia UE do konwencji przez wszystkie państwa członkowskie bez żadnych ograniczeń;
 37. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, państwom członkowskim oraz Zgromadzeniu Parlamentarnemu Rady Europy.
-